

Krzysztof Matuszek

Uniwersytet Pedagogiczny im Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

**DZIAŁALNOŚĆ OPOZYCYJNA KLUBU POSELSKIEGO KUKIZ'15 W VIII
KADENCJI SEJMU RP**

(streszczenie)

Wybory do Sejmu VIII kadencji przeprowadzone 25 października 2015 r. wywołały kilka zmian na polskiej scenie politycznej. Jedną z nich było pojawienie się w izbie niższej nowego, niepartyjnego ugrupowania politycznego – Kukiz'15. Jest to pierwszy w polskim życiu politycznym po 1989 r. przypadek formacji, która nie będąc formalnie partią polityczną, wprowadziła do parlamentu swoich przedstawicieli, zajmując wysokie trzecie miejsce (8,81% głosów i 42 mandaty). Przez wzgląd na swe cechy charakterystyczne, takie jak: amorficzność, heterogeniczność, antypartyjność i antysystemowość, ugrupowanie to poddawane było licznym naukowym analizom. W niniejszej rozprawie pochyłono się nad tym ugrupowaniem w kontekście działalności opozycyjnej jego sejmowej reprezentacji. Celem dysertacji było bowiem określenie stosunku do rządu i partii rządzącej, jaki Klub Poselski Kukiz'15 prezentował podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości w VIII kadencji Sejmu (2015-2019). Innymi słowy, chodziło o ustalenie modelu opozycji parlamentarnej, jaki frakcja ta wykazywała w trakcie prac legislacyjnych, kontrolnych i kreacyjnych. W nauce wyróżnia się dwie główne, przeciwstawne strategie zachowań opozycyjnych – model konfrontacyjny i koncyliacyjny. Choć są one wykorzystywane do badania systemów politycznych pod kątem relacji opozycja-rząd, tu posłużyły jako punkt odniesienia do oceny zachowania jednego z podmiotów sejmowej opozycji – klubu poselskiego.

W opracowaniu postawiono kilka szczegółowych pytań badawczych, wśród których znalazły się między innymi następujące: Czy partia rządząca mogła liczyć na wsparcie klubu Kukiz'15? Czy krytyka rządu i partii rządzącej miała z jego strony konstruktywny charakter? Czy Kukiz'15 zachowywał spójność wobec polityki partii rządzącej? Czy heterogeniczny i amorficzny charakter formacji oraz eklektyzm ideowo-programowy członków klubu miały wpływ na jakość prowadzonej polityki opozycyjnej? Czy wpłynęło to na stopniowy rozkład klubu? Jak Kukiz'15 w swej działalności opozycyjnej prezentował się na tle pozostałych ugrupowań opozycyjnych? Zgodnie z przyjętą hipotezą, Kukiz'15 wykazywał względnie duży stopień koncyliacji w stosunku do partii rządzącej, czym w istotny sposób wyróżniał się

od pozostałych ugrupowań opozycyjnych. Koncyliacyjny stosunek do rządu i partii rządzącej wzmocniony wewnętrznym eklektyzmem personalnym i ideowo-programowym doprowadziły jednak do znacznego uszczuplenia liczby członków klubu, a więc do jego dekompozycji. W celu uzyskania odpowiedzi na pytania badawcze, sprawdzenia hipotezy i rozwiązania problemu badawczego skorzystano z trzech metod: ilościowej i jakościowej analizy danych zastanych, analizy treści oraz metody porównawczej.

Rozprawa składa się z kilku części, w tym: wstępu, pięciu rozdziałów i zakończenia. W rozdziale pierwszym skoncentrowano się na zagadnieniu teorii opozycji politycznej. Wyjaśniono tu pojęcia opozycji politycznej i parlamentarnej, przedstawiono wybrane typologie opozycji, a także jej funkcje. W rozdziale drugim skupiono się na kwestiach związanych z prawnoustrojowym statusem opozycji parlamentarnej w Sejmie RP. Przedstawiono tu formy organizowania się ugrupowań opozycyjnych i ich udziału w organach i funkcjonowaniu izby niższej, a także możliwości dotyczące zaangażowania się opozycji w wykonywaniu trzech funkcji Sejmu: ustawodawczej, kontrolnej i kreacyjnej. W rozdziale trzecim przedstawiono genezę i założenia programowe ruchu Kukiz'15, a także podjęto próbę jego scharakteryzowania w oparciu o wybrane modele partii politycznej, takich jak: model partii antysystemowej, model partii protestu, model partii jednej kwestii i innych. Rozdział czwarty został przeznaczony na badania ilościowe dotyczące zachowań klubu Kukiz'15 podczas głosowań nad projektami ustaw, uchwał czy wniosków, a więc w wykonywaniu trzech funkcji Sejmu: ustawodawczej, kontrolnej i kreacyjnej. W ostatnim rozdziale przeprowadzono zaś badania jakościowe. Celem tej części rozprawy było przeanalizowanie zachowań klubu Kukiz'15 podczas postępowań ustawo- i uchwałodawczych, tj. ogółu działań podejmowanych przez jego członków, jak: składanie poprawek, wniosków mniejszości, a przede wszystkim przedstawianej argumentacji.

Analiza działalności opozycyjnej Klubu Poselskiego Kukiz'15 wykazała, że ugrupowanie to wyrażało wobec rządu i partii rządzącej stosunek konfrontacyjny, ale z pewnymi elementami strategii koncyliacyjnej.